

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.02.1983, sp. zn. 11 Tz 3/83, ECLI:CZ:NS:1983:11.TZ.3.1983.1

Číslo: 46/1983

Právní věta: II. Neoprávněný prospěch získaný pachatelem trestného činu přijímání úplatku podle § 160 tr. zák. je třeba odčerpat. Nelze-li tak učinit uložením trestu propadnutí věci podle § 55 tr. zák., je na místě uložit přiměřený peněžitý trest.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 23.02.1983

Spisová značka: 11 Tz 3/83

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Přijímání úplatku, Trest peněžitý

Předpisy: 140/1961 Sb. § 55
§ 160

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1983 sb. rozh.

I. K výkladu znaků trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 2 tr. zák.

Znak „žádá úplatek“ v ustanovení § 160 odst. 2 tr. zák. nevyžaduje, aby pachatel požádal o úplatek výslovně. Stačí jakékoliv jednání, z něhož je patrné, že pachatel úplatek očekává a chce.

II. Neoprávněný prospěch získaný pachatelem trestného činu přijímání úplatku podle § 160 tr. zák. je třeba odčerpat. Nelze-li tak učinit uložením trestu propadnutí věci podle § 55 tr. zák., je na místě uložit přiměřený peněžitý trest.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 23. 2. 1983 sp. zn. [11 Tz 3/83](#).)

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil pravomocný rozsudek obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 20. července 1982 sp. zn. 2 T 109/82 a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Pravomocným rozsudkem obvodního soudu v Praze 7 ze dne 20. 7. 1982 sp. zn. 2 T 109/82 byl obviněný M. H. uznán vinným trestným činem přijímání úplatku podle § 160 odst. 1 tr. zák. proto, že jako vedoucí vnitropodnikového střediska provozních jednotek Restaurací a jídelen v Praze 7 Zoologické zahrady v Tróji v době od konce roku 1977 do června 1978 v souvislosti s přijímáním do funkce nebo ponecháním ve funkci přijímal finanční částky, a to od R. Ch. postupně celkem 20 000 Kčs a od V. V. postupně celkem 12 000 Kčs. Za to byl odsouzen podle § 160 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců nepodmíněně, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu vedoucí funkce v pohostinství a službách na dobu pěti roků.

Proti tomuto rozsudku podal ministr spravedlnosti ČSR v šestiměsíční lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného. Namítá v ní, že obvodní soud pochybil při rozhodování o trestu, když obviněnému vedle trestů odnětí svobody a zákazu činnosti neuložil též peněžitý trest, aby odčerpal majetkový prospěch, který obviněný získal trestnou činností. Z toho dovozuje, že takto uložený trest nemůže zcela splnit účel trestu uvedený v § 23 odst. 1 tr. zák. a je ve zřejmém rozporu s tímto účelem.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rozsahu ustanovení § 267 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Výsledky provedeného dokazování je prokázáno, že obviněný, v souvislosti s rozhodováním o obsazení funkce vedoucího střediska Obora v Zoologické zahradě v Praze 7, Tróji, dal najevo R. Ch., že to nebude zadarmo a bude ho to něco stát. R. Ch. jako svědek potvrdil, že z jednání obviněného dovedl, že když obviněnému neposkytne peníze, funkci nedostane, a proto mu dal 5000 Kčs. Po nástupu do funkce obviněný mu dále naznačil, že když mu neposkytne další peníze, bude z funkce odvolán, proto mu poskytl postupně dalších 15 000 Kčs. Obviněný naznačil svědkovi V. V., že by potřeboval půjčku 6000 Kčs, ale o případné splatnosti nehovořil. Svědek V. V. z toho usoudil, že v případě neposkytnutí peněz bude z funkce vedoucího střediska Bufet odvolán, proto mu 6000 Kčs předal a poskytl dalších 6000 Kčs, celkem 12 000 Kčs. Svědci potvrdili, že obviněný byl velmi opatrný, nepožadoval peníze přímo, ale nabyli přesvědčení, že když je neposkytnou, nebudou do funkce uvedeni, resp. budou z funkce odvoláni. Obviněný nepopíral převzetí peněz od svědků a připustil, že od R. Ch. mohl převzít částku ve výši až 25 000 Kčs a od V. V. 12 000 Kčs, nejednalo se však prý o úplatek v souvislosti s ustanovením do funkce nebo ponecháním ve funkci. Dohodli se o tom, že svědci ho přijmou mezi sebe a bude se prý podílet na rozdělení částky, která zůstane po vyúčtování tržby, tzv. „šábes“. Nehledě k tomu, že i takové jednání obviněného by bylo trestné jako účastenství na rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, není obrana obviněného důvodná, protože peníze požadoval a zčásti obdržel ještě před nástupem svědka R. Ch. do funkce.

Z tohoto zjištění obvodní soud dovedl, že obviněný naplnil znaky trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 1 tr. zák., když obhajobu obviněného posoudil jako účelovou. Tento právní závěr není správný.

Obviněný v souvislosti s ustanovením do funkce vedoucího provozovny Obora v Zoologické zahradě v Praze 7, Trója, dal R. Ch. podnět k poskytnutí úplatku, když ho ujistil, že to bude něco stát. Svědek pochopil podnět tak, že když peníze neposkytne, funkci nedostane. Svědku V. V. obviněný dal najevo, že když mu neposkytne peníze, bude z funkce odvolán. Z toho je zřejmé, že obviněný o úplatek požádal, když svědkům navodil situaci k jeho poskytnutí. Naplnil proto znaky trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 2 tr. zák., a nikoliv podle § 160 odst. 1 tr. zák.

Posléze obvodní soud pochybil i při rozhodování o trestu. Obviněnému sice správně uložil

nepodmíněný trest odnětí svobody a trest zákazu činnosti, nehodnotil však dostatečně skutečnost, že obviněný trestnou činností spáchal ze ziskuchtivosti a z trestné činnosti měl podstatný majetkový prospěch (32 000 Kčs). Této skutečnosti měl obvodní soud dát výraz uložením přiměřeného peněžitého trestu podle § 53 tr. zák. s přihlédnutím k uvedenému výraznému majetkovému prospěchu.